

Vedlejší účastník

Připustit dovolání pro zodpovězení otázky, zda výzva k prokázání právního zájmu na výsledku sporu, adresovaná soudem prvního stupně osobě, která vstoupila do řízení jako vedlejší účastník (§ 93 odst. 1 o. s. ř.), měla zákonem předepsané náležitosti a byla učiněna náležitou formou a zda její (případné) nedostatky bránily vydání usnesení o nepřipuštění vedlejšího účastenství, má dovolací soud jen tehdy, jde-li o dovolání adresáta výzvy; (hlavní) účastník, jehož měla taková osoba v řízení podporovat, takovou otázku pro účely způsobilosti založit jejím prostřednictvím (ve smyslu § 237 o. s. ř.) přípustnost dovolání k dispozici nemá.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 ICdo 169/2025-130 ze dne 27.11.2025)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce C. F. Moller, spol. s r. o., se sídlem v P., zastoupeného Mgr. J.H., advokátem, se sídlem v B., proti žalované Mgr. E.B., se sídlem ve Frýdku-Místku, jako insolvenční správce dlužníka Movi CZ, s. r. o., o vyloučení nemovitých věcí z majetkové podstaty dlužníka, o přípustnosti vedlejšího účastenství, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 214 ICm 3366/2022, jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníka Movi CZ, s. r. o., se sídlem v P., vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. MSPH 89 INS 11890/2022, o dovolání žalobce proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. května 2025, č. j. 214 ICm 3366/2022, 104 VSPH 333/2025-97 (MSPH 89 INS 11890/2022), tak, že dovolání se odmítá.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobou podanou 12. prosince 2022 se žalobce (C. F. Moller, spol. s r. o.) domáhal vůči žalovanému (INSKOL v. o. s., jako tehdejšímu insolvenčnímu správci dlužníka Movi CZ, s. r. o.) vyloučení označených nemovitých věcí z majetkové podstaty dlužníka. Po pozdějších změnách v osobě insolvenčního správce se řízení coby žalovaná účastní Mgr. E.B., jež se stala novou insolvenční správce dlužníka na základě usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „insolvenční soud“) ze dne 9. ledna 2025, č. j. MSPH 89 INS 11890/2022-B-355, ve spojení s (potvrzujícím) usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 20. února 2025, č. j. MSPH 89 INS 11890/2022, 1 VSPH 158/2025-B-395.

2. Podáním doručeným insolvenčnímu soudu 21. června 2023 (č. l. 42) vstoupila do řízení společnost AproBETA a. s. (dále jen „společnost A“) jako vedlejší účastník řízení na straně žalobce. Žalobce se vstupem společnosti A souhlasil podáním doručeným insolvenčnímu soudu 17. července 2023 (č. l. 45). Podáním doručeným insolvenčnímu soudu 18. dubna 2024 (č. l. 61) vznesl původní žalovaný námitku nepřipustnosti vedlejšího účastenství.

3. Usnesením ze dne 1. srpna 2024, č. j. 214 ICm 3366/2022-70, insolvenční soud nepřipustil vstup společnosti A do řízení jako vedlejšího účastníka řízení na straně žalobce.

4. Insolvenční soud – vychází ze § 2 a § 93 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále

těž jen „o. s. ř.“) - odůvodnil rozhodnutí tím, že společnost A neuvedla, jaký má právní zájem pro vstup do řízení.

5. K odvolání žalobce Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 12. května 2025, č. j. 214 ICm 3366/2022, 104 VSPH 333/2025-97 (MSPH 89 INS 11890/2022), potvrdil (již ve vztahu ke stávající žalované) usnesení insolvenčního soudu.

6. Také odvolací soud - vycházejí z § 7 a § 16 odst. 2 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), a z § 93 o. s. ř. - dospěl po přezkoumání napadeného usnesení k závěru, že společnost A neosvědčila právní zájem na výsledku řízení.

II. Dovolání a vyjádření k němu

7. Proti usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu § 237 o. s. ř., argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, konkrétně otázky:

Je k tomu, aby bylo možné uzavřít, že vedlejší účastník neprokázal právní zájem na výsledku řízení, nezbytné vyzvat jej k prokázání právního zájmu usnesením obsahujícím:

[1] požadavek, aby tvrdil a prokázal právní zájem,

[2] lhůtu ke splnění této povinnosti,

[3] poučení, že jinak se vystavuje riziku, že jeho účast v řízení bude ukončena?

8. Dovolatel namítá (poměřováno obsahem dovolání), že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

9. V mezích uplatněného dovolacího důvodu má dovolatel neformální způsob, jímž insolvenční soud vyzval společnost A k prokázání právního zájmu (přípisem), za nedostatečný. K tomu poukazuje na to, že podle ustálené judikatury vedlejší účastník není povinen tvrdit a prokazovat právní zájem na výsledku sporu již v podání, kterým oznamuje svůj vstup do řízení.

10. V situaci, kdy se existence právního zájmu stává spornou až vznesením námítky nepřípustnosti vedlejšího účastnictví a důsledkem nesplnění procesní povinnosti tvrdit a prokazovat právní zájem je ukončení účasti vedlejšího účastníka v řízení, není možné, aby nebyl o tomto následku poučen (zvláště, není-li ani zastoupen advokátem) a aby mu ke splnění této povinnosti nebyla určena konkrétní lhůta, uzavírá dovolatel.

11. Postup odvolacího soudu, který nezrušil usnesení insolvenčního soudu, tak porušuje práva společnosti A a v konečném důsledku i práva dovolatele, na jehož podporu společnost A vystupovala.

12. Žalovaná ve vyjádření navrhuje dovolání odmítnout, majíc napadené rozhodnutí za správné.

III. Přípustnost dovolání

13. Pro dovolací řízení je rozhodný občanský soudní řád v aktuálním znění.

14. S přihlédnutím k době vydání rozhodnutí o úpadku dlužníka (1. září 2022) a k části první článku II (Přechodná ustanovení) bodu 1. zákona č. [252/2024](#) Sb. se přitom pro dané insolvenční řízení a spory jím vyvolané uplatní i v době od 1. října 2024 insolvenční zákon ve znění účinném do 30. září 2024) [s výjimkou nastavenou pro § 75 a § 109 odst. 1 písm. c/ a § 412a odst. 3 insolvenčního zákona v části první článku II (Přechodná ustanovení) bodu 2. a 3. zákona č. [252/2024](#) Sb.].

15. Nejvyšší soud se nejprve zabýval přípustností podaného dovolání, maje na zřeteli, že v dané věci může být přípustné jen podle § 237 o. s. ř., přičemž pro ně neplatí žádné z omezení přípustnosti vypočtených v § 238 o. s. ř. Pro toto zkoumání je rozhodný výklad následujících ustanovení občanského soudního řádu v aktuálním (rozhodném) znění:

§ 93

(1) Jako vedlejší účastník může se vedle žalobce nebo žalovaného zúčastnit řízení ten, kdo má právní zájem na jeho výsledku.

(2) Do řízení vstoupí buď z vlastního podnětu nebo na výzvu některého z účastníků učiněnou prostřednictvím soudu. O přípustnosti vedlejšího účastenství soud rozhodne jen na návrh.

(3) V řízení má vedlejší účastník stejná práva a povinnosti jako účastník. Jedná však toliko sám za sebe. Jestliže jeho úkony odporují úkonům účastníka, kterého v řízení podporuje, posoudí je soud po uvážení všech okolností.

§ 242

(...)

(3) Rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodu vymezeného v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a/ a b/ a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

(...)

16. Zkoumání, zda dovolání je objektivně přípustné, předchází posuzování tzv. subjektivní přípustnosti dovolání. Je tomu tak proto, že k podání dovolání je oprávněn pouze ten účastník, v jehož poměrech rozhodnutím odvolacího soudu nastala újma (jakkoli nepatrná) odstranitelná tím, že dovolací soud toto rozhodnutí zruší. Srov. např. již např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. října 2005, sp. zn. 29 Odo 327/2004, uveřejněného pod číslem 45/2006 Sb. rozh. obč., nebo odstavec 21 odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. září 2022, sen. zn. 29 ICdo 2/2021, uveřejněného pod číslem 70/2023 Sb. rozh. obč. [rozhodnutí jsou (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupná i na webových stránkách Nejvyššího soudu].

17. Stejně jako odvolací soud (u kterého se tento úsudek projevil již tím, že odvolání žalobce projednal věcně) nemá Nejvyšší soud pochyb o tom, že může být v zájmu podporovaného účastníka sporu (zde žalobce), aby se prokázalo, že na straně vedlejšího účastníka (který jej má podporovat) byla splněna podmínka pro připuštění jeho vstupu do řízení ve smyslu § 93 odst. 1 o. s. ř. (aby se prokázalo, že jde o osobu, která má právní zájem na výsledku sporu). To se v zákonné úpravě projevuje i tím, že § 93 odst. 2 o. s. ř. označuje (hlavní) účastníky sporu jako ty, kdož mohou

příslušnou osobu vyzvat (prostřednictvím soudu), aby do řízení vstoupila coby vedlejší účastník. Proto nelze přípustnost dovolání žalobce proti napadenému usnesení vyloučit poukazem na subjektivní nepřipustnost dovolání (a odmítnout dovolání podle § 243c odst. 3 věty první o. s. ř. ve spojení s § 218 písm. b/ o. s. ř.).

18. Jinak řečeno, (hlavní) účastník je osobou samostatně subjektivně oprávněnou k podání dovolání proti usnesení, jímž odvolací soud potvrdil usnesení soudu prvního stupně o nepřipuštění vedlejšího účastenství osoby, která jej má ve sporu podporovat.

19. I při zkoumání objektivní přípustnosti dovolání však může vyjít najevo, že dovolatel, který je jinak subjektivně oprávněn k podání dovolání, klade Nejvyššímu soudu k zodpovězení pouze otázku, která se jej netýká, což může mít za následek odmítnutí dovolání. Je tomu tak proto, že dovolací soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody, včetně jejich obsahového vymezení, a z jiných než dovolatelem uplatněných důvodů napadené rozhodnutí přezkoumat nemůže. Srov. ustanovení § 242 odst. 3 věty první o. s. ř. a např. důvody nálezu Ústavního soudu ze dne 11. listopadu 2009, sp. zn. IV. ÚS 560/08, uveřejněného pod číslem 236/2009 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu (dostupného i na webových stránkách Ústavního soudu). Obecně k otázkám, na kterých napadené rozhodnutí nespočívá, srov. např. též důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. března 2020, sen. zn. 29 NSČR 43/2018, uveřejněné pod číslem 101/2020 Sb. rozh. obč., nebo důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. září 2022, sen. zn. 29 ICdo 29/2021.

20. Dovolatel (žalobce) argumentuje v dovolání (jen) ve prospěch závěru, že postupem, který zvolil insolvenční soud (neformální výzvou) a který odvolací soud posvětil napadeným usnesením, byla způsobena procesní újma na právech společnosti A. I v pojetí dovolatelem předestřené „správného“ postupu by ovšem adresátem výzvy (usnesení) soudu k uvedení (a doložení) skutečností osvědčujících právní zájem společnosti A na výsledku sporu, byla opět jen společnost A. Jen a pouze na společnosti A (coby subjektu plně nadanému procesní způsobilostí ve smyslu § 20 o. s. ř.) tedy je (bylo) namítat nesprávnosti (nedostatky) postupu soudu co do jí adresované výzvy ke splnění procesní povinnosti (v dané věci ke splnění povinnosti tvrdit a prokazovat právní zájem na výsledku sporu).

21. To plyne i z ustálené judikatury Nejvyššího soudu k poučovací povinnosti soudu. Platí totiž, že vždy je zapotřebí přihlédnout ke smyslu a účelu konkrétní poučovací povinnosti a ke konkrétním okolnostem dané věci, tedy k tomu, zda poskytnuté poučení (byť beze zbytku nevyhovuje např. zákonem stanoveným kritériím o jeho obsahu) přesto umožní účastníku řízení realizovat potřebná procesní práva nebo povinnosti. Jinak řečeno, to, zda soud splnil příslušnou (zákonem předepsanou) poučovací povinnost, závisí na posouzení, zda případné nedostatky při plnění poučovací povinnosti nebyly na újmu procesních práv dotčené osoby (adresáta poučení). Ještě jinak řečeno, jestliže dotčená osoba (adresát poučení) mohla na základě poskytnutého poučení odpovídajícím způsobem uplatnit svá procesní práva, popřípadě vykonat své procesní povinnosti, není z hlediska zachování práva na spravedlivý proces podstatné, že případně šlo o poučení, které není zcela bez vad. Srov. mutatis mutandis např. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. prosince 2021, sen. zn. 29 NSČR 64/2020, uveřejněné pod číslem 83/2022 Sb. rozh. obč., nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. května 2022, sen. zn. 29 ICdo 68/2020.

22. Je-li pro zhodnocení případných nedostatků při plnění poučovací povinnosti určující, zda tyto nedostatky (ne)byly na újmu procesních práv adresáta poučení (způsobilého hájit svá procesní práva samostatně), pak ovšem nemají (nemohou mít) význam otázky, které v souvislosti s těmito nedostatky vznáší (nikoli pro sebe a za sebe) jiný procesní subjekt.

23. Jinak řečeno, důvod připustit dovolání pro zodpovězení otázky, zda výzva k prokázání právního zájmu na výsledku sporu, adresovaná soudem prvního stupně osobě, která vstoupila do řízení jako

vedlejší účastník (§ 93 odst. 1 o. s. ř.), měla zákonem předepsané náležitosti a byla učiněna náležitou formou a zda její (případné) nedostatky bránily vydání usnesení o nepřipuštění vedlejšího účastenství, má dovolací soud jen tehdy, jde-li o dovolání adresáta výzvy; (hlavní) účastník, jehož měla taková osoba v řízení podporovat, takovou otázku pro účely způsobilosti založit jejím prostřednictvím (ve smyslu § 237 o. s. ř.) přípustnost dovolání k dispozici nemá.

24. Nejvyšší soud proto dovolání (které spočívá jen na argumentaci k procesní otázce, jež dovolateli nenáleží) odmítl podle § 243c odst. 1 a 2 o. s. ř.

Další články:

- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)